

FIZIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA WORK BASED LEARNING KONSEPSIYASINI QO'LLASHDA PEDAGOGIK DASTURIY VOSITALAR YORDAMIDA TAKOMILLASHTIRISH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18948323>

Xoliqova Farida Farxodovna

Toshkent davlat pedagogika universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada fiziologiya fanlarini interfaol metodlardan foydalanib darslarni tashkil etish, work based learning konsepsiyasi va metodini topshiriqlar orqali, muammoli savollardan foydalanishning afzalliklari bo'yicha ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar

Interfaol metod, dasturiy vosita, pedagogik texnologiya va pedagog mahurat.

IMPROVING THE USE OF THE WORK BASED LEARNING CONCEPT IN THE TEACHING OF PHYSIOLOGY WITH THE HELP OF PEDAGOGICAL SOFTWARE TOOLS

Kholikova Farida Farkhodovna

Independent researcher of Tashkent State Pedagogical University

Abstract

This article provides information on the benefits of organizing lessons in physiology using interactive methods, the concept and method of work-based learning through tasks, and using problem questions.

Key words

Interactive method, software tool, pedagogical technology and pedagogical expertise.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КОНЦЕПЦИИ ОБУЧЕНИЯ НА ТРУДЕ В ПРЕПОДАВАНИИ ФИЗИОЛОГИИ С ПОМОЩЬЮ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ПРОГРАММНЫХ СРЕДСТВ

Холикова Фарида Фарходовна

Независимый научный сотрудник Ташкентского государственного педагогического университета

Абстрактный

В данной статье представлена информация о преимуществах организации уроков по физиологии с использованием интерактивных методов, концепции и метода обучения на рабочем месте через задачи и с использованием проблемных вопросов.

Ключевые слова

Интерактивный метод, программный инструмент, педагогическая технология и педагогическая экспертиза

Dolzarbliigi: Hozirgi zamon talablari talim jarayonini yangi bosqichlarga olib chiqishni talab qilmoqda an'anaviy ta'limdan farqli hozirgi kunda noan'anaviy talim yaxshi natijalarni bermoqda bunga interfaol ta'lim jarayonini misol qilishimiz mumkin. Interfaol metod – ta'lim jarayonida o'quvchilar hamda o'qituvchi o'rtasidagi faollikni oshirish orqali o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirishini faollashtirish, shaxsiy sifatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. "Interaktiv" (interfaol)-inglizcha so'z bo'lib, "interakt"- "inter"-bu o'zaro, "akt"-bu "harakat qilmoq" ma'nosini anglatadi. Umumlatirganda esa "Interaktiv" (interfaol) –"o'zaro harakat qilmoq" ma'nosini anglatadi[1]. Interfaol ta'lim bu:

- Strategiya va metodologiya;
- doimiy muloqotga asoslangan metodlar tizimi;
- birgalikdagi o'qish va faol ishtirok etishdir[2].

Interfaol ta'limning asosiy mezonlari: norasmiy bahs-munozaralar o'tkazish, o'quv materialini erkin bayon etish va ifodalash imkoniyati, ma'r ruzalar soni kamligi, lekin seminarlar soni ko'pligi, o'quvchilar tashabbus ko'rsatishlariga imkoniyatlar yaratilishi, kichik guruh, katta guruh, sinf jamoasi bo'lib ishlash uchun topshiriqlar berish, yozma ishlar bajarish va boshqa metodlardan iborat bo'lib, ular ta'lim-tarbiyaviy ishlar samaradorligini oshirishda o'ziga xos ahamiyatga ega[3].

Interaktiv metodlar – bu jamoa bo'lib fikrlash deb yuritiladi, yani pedagogik tasir etish usullari bo'lib talim mazmunining tarkibiy qismi hisoblanadi. Bu metodlarning o'ziga xosligi shundaki, ular faqat pedagog va o'quvchi-talabalarning birgalikda faoliyat ko'rsatishi orqali amalga oshiriladi. Bunday pedagogik hamkorlik jarayoni o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, ularga quyidagilar kiradi:

- o'quvchi-talabaning dars davomida befarq bo'lmaslikka, mustaqil fikrlash, ijod etish va izlanishga majbur etishi;

- o'quvchi-talabalarni o'quv jarayonida bilimga bo'lgan qiziqishlarini doimiy ravishda bo'lishini taminlashi; - o'quvchi-talabaning bilimga bo'lgan qiziqishini mustaqil ravishda har bir masalaga ijodiy yondoshgan holda kuchaytirishi;

- pedagog va o'quvchi-talabaning hamisha hamkorlikdagi faoliyatini tashkillanishi[5].

Hozirgi kunda talim jarayonida interaktiv metodlar, innovatsion texnologiyalar, pedagogik va axborot texnologiyalarini o'quv jarayonida qo'llashga bo'lgan qiziqish, etibor kundan-kunga kuchayib bormoqda, bunday bo'lishining sabablaridan biri, shu vaqtgacha ananaviy talimda o'quvchitalabalarni faqat tayyor bilimlarni egallashga o'rgatilgan bo'lsa, zamonaviy texnologiyalar ularni egallayotgan bilimlarini o'zlari qidirib topishlariga, mustaqil o'rganib, tahlil qilishlariga, hatto xulosalarni ham o'zlari keltirib chiqarishlariga o'rgatadi. O'qituvchi bu jarayonda shaxsni rivojlanishi, shakllanishi, bilim olishi va tarbiyalanishiga sharoit yaratadi va shu bilan bir qatorda boshqaruvchilik, yo'naltiruvchilik funktsiyasini bajaradi.

Tadqiqotning o'rganilganlik darajasi: Bugungi kunda oliy ta'limda tabiiy fanlarni o'qitishda inovatsiya va axborot texnologiyalardan foydalanib dars o'tish yuqori natijalarga erishishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shundan kelib chiqib, mazkur zamonaviy o'qitish usulini rivojlantirish va uzluksiz ta'lim tizimida to'g'ri tashkil etishga erishish o'qituvchilar uchun dolzarb muammo hisoblanadi. Hozirgi davr talabi yosh avlodni har tomonlama yetuk, jismonan sog'lom, o'rgangan fanlarini erkin ifodalab, amalyotda qo'lay oladigan, keng doirada fikrlaydigan barkamol avlod qilib tarbiyalashdan iborat. Bu borada Begimkulov U.Sh., Djuraev R.X., Isyanov R.G., Sharipov Sh.S., Adashboev Sh.M., TSoy M.N.vaboshqalarning ilmiy izlanishlari va o'quv-uslubiyishlarini alohida ta'kidlab o'tish mumkin.

Tadqiqot vazifasidan kelib chiqib, ta'lim jarayonida o'quvchi-talaba asosiy figuraga aylanadi. Shuning uchun oliy o'quv yurtlari va fakultetlarida malakali kasb egallarini tayyorlashda zamonaviy o'qitish metodlari-interaktiv metodlar, innovatsion texnologiyalarning o'рни va roli benihoya kattadir[7]. Pedagogik texnologiya va pedagog mahoratiga oid bilim, tajriba va interaktiv metodlar o'quvchitalabalarni bilimli, etuk malakaga ega bo'lishlarini taminlaydi[6].

Pedagogik dasturiy vositalar - komp'yuter texnologiyalari yordamida o'quv jarayonini qisman yoki to'liq avtomatlashtirish uchun mo'ljallangan didaktik vosita hisoblanadi. Ular ta'lim jarayonini samaradorligini oshirishning istiqbolli shakllaridan biri hisoblanib, zamonaviy texnologiyalarning o'qitish vositasi sifatida ishlatiladi. Interfaollik foydalanuvchi real vaqtda virtual borliqdagi ob'ektlar bilan o'zaro muloqotda bo'lib ularga ta'sir ko'rsatishga ega bo'ladi[8]. Virtual borliq tizimi deganda - biz imitasion dasturiy va texnik vositalarni deb qabul qilamiz.

Interfaollikni ta'minlash uchun, virtual tizim boshqaruvchi amallarni qabul qilishi kerak. Bu amallar ko'p modallikga, ya'ni ko'z bilan ko'radigan, tovush orqali qabul qiladigan bo'lishi kerak.

Xulosa qilib aytganda, tibbiyot oliy ta'lim muassasalari dasturiy vositar yordamida darsni o'tadigan bo'lsak samaradorlik shuncha yuqori bo'ladi. Bu dasturiy vositalarda bajarish uchun zamonaviy tizimlarda turli tovush va video texnologiyalardan foydalaniladi. Masalan, katta xajmli tovush va video tizimlari, shuningdek odamning bosh qismiga o'rnatiladigan shlem va ko'zoynak displeylar, sichqonchalar simsiz interfeys birgaligida ishlatiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Xoliqova F.F. Oliy ta'lim muassasalarida "Anatomiya va fiziologiya" fanini o'qitishda foydalaniladigan metodika. // "Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari" ilmiy-nazariy jurnal.
2. Xoliqova F.F. Oliy ta'lim muassasasida fiziologiya fanini o'qitishda WORK BASED LEARNNING konsepsiyasini qo'llashning nazariy asoslari// "Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari" ilmiy-nazariy jurnal.
3. Xoliqova F.F. Fiziologiya fanini o'qitishda WORK BASED LEARNNING konsepsiyasini qo'llashning nazariy asoslari// "Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari" ilmiy-nazariy jurnal.
4. Mamadaliyeva Z.R. Virtual laboratory - information in education a specific factor of the communication system in the form // Eurasian Scientific Herald journal. ISSN:2795-7365, Belgium. SJIF(2023):6.512. Vol.5, 2022. p. 92-95. <https://www.geniusjournals.org/index.php/esh/article/view/614>
5. Мамадалиева З.Р. Виртуал лаборатория ишларидан ўқув сифатини ошириш элементи сифатида фойдаланиш. // "Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar, nazariy va amaliy strategiyalar tadqiqi" respublika ko'p tarmoqli, ilmiy konferensiya. Andijan. №9, 2023. -Б. 108-111. <https://ojs.rmasav.com/index.php/ojs/issue/view/28/45>
7. Mamadaliyeva Z.R. Improving the quality of learning through virtual laboratory work use as element // Eurasian Scientific Herald journal. ISSN: 2795-7365, Belgium. SJIF(2023):6.512. Vol.5 2022. p. 84-86. <https://www.geniusjournals.org/index.php/esh/article/view/612>
8. Мамадалиева З.Р. Тиббиёт олий таълим ташкилотларида биокимё фанини виртуал лабораториялардан фойдаланиб булутли технологияларнинг тарқатиш моделлари методикаси // "Science and

Education" scientific journal. ISSN 2181-0842, Toshkent. SJIF(2023):3,848. vol.4 2023. -6. 1227-1233. <https://openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/5196>